

Kinderboerderij Hagerhof

Educatieprogramma 2022- 2023

Inhoud

Inleiding	3
Missie <i>Buiten zijn is kicken!</i>	3
Doelstelling <i>Respect, bewustwording, verantwoordelijkheid.</i>	4
De kosten	4
Aanmelden	5
Overzicht educatieprogramma 2022-2023	6
1 begeleide lessen	7
Kennismaking met (boerderij) dieren	7
Herfst	8
Winter	9
Lente	10
Nieuw Leven	11
Diersporen	12
Van graan tot brood	13
Kaas	13
2 Veldwerk excursie	14
Jaomerdal	14
Romeinenweerd	14
Water	15
3 doe het zelf les	16
verzorgingsles kleuters	16
Bijlage; aanvraagformulier Hagerhof 2022-2023	17

Inleiding

Beste leerkracht,

Voor het schooljaar 2022 – 2023 hebben we weer een nieuw educatief programma samengesteld.

Helaas krijgen wij geen subsidie van de gemeente ,daarom kunnen wij niet zoveel lessen inplannen als wij zouden willen.

We zijn helemaal afhankelijk van onze vrijwilligers die met veel passie deze lessen verzorgen.

Wij gaan ervan uit dat de planning in het schooljaar 2022/2023 weer mooi ingevuld kan worden en we jullie weer mogen ontvangen.

De informatie daarover is opgenomen in deze brochure en staat tevens op onze website.

www.kinderboerderijhagerhof.nl

Namens alle medewerkers en vrijwilligers van Hagerhof:
Henri Theunis (team educatie, team dierverzorging en beheer)

Missie   *Buiten zijn is kicken!*

Kinderboerderij Hagerhof biedt op de kinderboerderij laagdrempelige, aantrekkelijke en ervaringsgerichte natuur- en milieueducatie en –recreatie voor de inwoners en bezoekers van Venlo en de regio. Kinderboerderij Hagerhof stimuleert hiermee een positieve houding bij kinderen en volwassenen ten aanzien van natuur, milieu en dieren evenals betrokkenheid bij de eigen leefomgeving.

Doelstellingen *Respect, bewustwording, verantwoordelijkheid*

- Het stimuleren van een positieve houding van kinderen t.o.v. natuur en milieu door belevend, ervaringsgericht, ontdekkend en spelenderwijs leren en bewust worden.
- Kinderen leren over de onderlinge relaties in de natuur en dat zij hier zelf ook deel van uitmaken.
- Kinderen bewust maken van het belang om op een verantwoorde wijze om te gaan met de natuur en het milieu.
- Kinderen laten zien dat ze zélf invloed uit kunnen oefenen op de kwaliteit van hun omgeving.

De kosten

Een overzicht van de prijzen staat hieronder.

<i>soort lessen</i>	<i>scholen</i>	<i>prijs</i>
begeleide lessen	alle scholen	€175,-
veldwerk excursie	alle scholen	€175,-
doe het zelf les	alle scholen	€75,-

Bij afmelding minder dan één week voor de geplande datum, zijn wij genoodzaakt de volledige kosten in rekening te brengen.

Ochtendles: 9.00 – 11.30 uur; groep kan maximaal bestaan uit 30 leerlingen*

- indien uw groep uit iets meer dan 30 leerlingen bestaat neem dan even contact op.

Een groep vanuit het speciaal onderwijs bestaat uit maximaal 15 leerlingen*

- indien uw groep uit iets meer dan 15 leerlingen bestaat neem dan even contact op.

Consumpties in de pauze worden doorberekend aan de school à € 1,- voor koffie of thee

In de pauze kan er eventueel ranja besteld worden voor de kinderen à €0,30, graag voor de les doorgeven.

***Tip:** het is aan te raden om de leerlingen aangepaste kleding te laten dragen, zoals oude kleding en laarzen.*

Aanmelden

In de bijlage vindt u het inschrijfformulier. Dit kunt u bij voorkeur invullen per computer en per e-mail versturen naar educatie@kinderboerderijhagerhof.nl.

Voor vragen, speciale wensen of opmerkingen kunt u ons bereiken : Email: educatie@kinderboerderijhagerhof.nl

Telefoon: 077-3266540 (vragen naar Henri Theunis)

Overzicht educatieprogramma 2022 – 2023

Begeleide lessen

kerndoel	Les	periode	Groep 1 en 2	Groep 3 en 4	Groep 5 en 6	Groep 7 en 8	Speciaal onderwijs	Uitleg pag.
<i>Functies van de natuur en de dieren (natuur)</i>								
39 40 37	Kennismaking	Sept/dec	x	x			x	7
37 39 40	Herfst	Okt + nov	X	X			X	8
37 39 40	Winter	jan/feb	X	X			X	9
37 39 40	Lente	Mrt t/m mei	X	X			X	10
39 40 37	Nieuw leven	Apr t/m Jun			X	X	X	11
39 40 37	Diersporen	okt/dec		X	X	X	X	12
<i>Veldwerken</i>								
37 39 56	Van graan tot brood	Hele jaar		X	X	X	X	13
37 39 56	Kaas	Hele jaar		X	X	X	X	13
40 51 52	Jaomerdal	Hele jaar		X	X	X	X	14
40 51 52	Romeinenweerd	Mei t/m juli			X	X	X	14
40 51 52	Water	Mei t/m juli		x	x	x		15
	doe het zelf les							
37 39	kleuter verzorgingsles	het hele jaar	x	x			x	16

Onze lessen sluiten aan bij de kerndoelen voor het primair onderwijs volgens het SLO als nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. De kerndoelen die aansluiten zijn;

34. *De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychologische gezondheid van henzelf en anderen.*

37. *De leerling leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.*

39. *De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.*

40. *De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren.*

51. *De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijden tijdsindeling te hanteren.*

52. De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer.

56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

1. Begeleide lessen

Kennismaking met de (boerderij)dieren

Niveau: Groep 1&2 + speciaal onderwijs

Periode: September t/m november

Kerdoelen: 39 & 40

Tegenwoordig komen kinderen veel minder in contact met dieren dan vroeger. Vaak zijn ze vervreemd van dieren. Wanneer jonge kinderen met dieren omgaan, blijkt meestal dat zij een spontane belangstelling voor dieren hebben. De les “kennismaking met (boerderij)dieren” heeft, buiten het geven van enige informatie over de dieren, als speciaal doel het contact leggen tussen kind en dier. Vooral voor kinderen die de boerderij voor het eerst bezoeken is dit onderwerp geschikt. Er wordt dan ook ruimschoots gelegenheid gegeven dieren te aaien, te knuffelen en te voeren.

De kennismakingsles bestaat uit twee onderdelen; zoogdieren en vogels. Bij de zoogdieren laten we de grote zoogdieren zoals koe, geit, schaap, ezel en varken de revue passeren. Er komen ook kleine zoogdieren aan bod zoals het konijn en de rat. Bij de vogels komen de kip, de haan en de eend aan bod. Over ieder dier worden de karakteristieken en eigenschappen verteld.

I.v.m. beperkte ruimte verzoeken we u maximaal 2 begeleiders mee te nemen.

Herfst

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Oktober en november

Kerdoelen: 37, 39 & 40

De herfst is een periode van afbraak en voorbereiding op de koude wintertijd. De leerlingen ervaren welke grote veranderingen er plaatsvinden in dit jaargetijdje. De natuur, dier en mens gaan zich beschermen tegen de komende kou. Sommige dieren krijgen een warme wintervacht, andere maken zich klaar voor een winterslaap. Dieren die druk bezig zijn met de voorbereiding op de winter worden nader bekeken. Met behulp van o.a. een demonstratiekast voor de hamster kunnen de leerlingen zien hoe dit dier zijn wintervoorraad aanlegt en leeft onder de grond. Herfstverschijnselen zoals bessen, paddenstoelen, herfstbladeren enz. worden bekeken en besproken. Ook de kleine diertjes die meehelpen de bladeren te verteren zullen worden gezocht en door de leerlingen zelf worden onderzocht.

Winter

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Februari   **Kerdoelen:**
37, 39 & 40

De winter is een rustperiode in de natuur. De dagen zijn kort en de temperatuur is laag. Dieren die geen winterslaap houden, maken een moeilijke tijd door. Wanneer de bodem met sneeuw bedekt is, zullen sommige dieren (bij)gevoerd moeten worden. Samen met de kinderen helpen we de dieren in de winter! We kijken welk voedsel de dieren eten. Er worden vetbollen gemaakt die de kinderen meenemen naar huis. We behandelen ook andere dieren zoals het konijn, de muis, het schildpad en de kikker. Hoe komen zij de winter door? Op deze vragen proberen we de kinderen een antwoord te geven. De dieren op de kinderboerderij krijgen ook speciale aandacht. We gaan met de kinderen bieten halen en schoonmaken. Ze helpen mee om de voederbieten te “mangelen” met behulp van een bietenmolen. Daarna voeren wij de dieren het zelfgemalen wintervoedsel om ook onze dieren de winter door te helpen.

Lente

Niveau: Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

Periode: Maart t/m juni

Kerdoelen: 37, 39 & 40

In de lente wordt het warmer en de dagen zijn al flink gelengd. Veel dieren ontwaken uit hun winterslaap, anderen verliezen hun warme wintervacht en een aantal vogels keert terug uit warmere landen. In deze tijd worden veel jonge dieren geboren. Met groep 1 en 2 bekijken we grote en kleine zoogdieren met hun jongen, voor zover aanwezig op dat moment. We gaan in op de verschillen tussen de moeder en haar jong. De kinderen krijgen de gelegenheid om met verschillende dieren in aanraking te komen. We bespreken o.a. de haan en de kip en vertellen meer over het ei en het kuiken. Om dit te verduidelijken maken we gebruik van een broedmachine. Er wordt ook een lam met de fles gevoerd!

Met groep 3 en 4 gaan we dieper en inhoudelijker in op het hierboven beschrevene. We bespreken het verschil tussen de zwangerschap bij zoogdieren en vogels. Bij de zoogdieren is meer aandacht voor het opgroeien en de ontwikkeling van de jonge dieren. Bij de kikker vertellen we meer over de transformatie van kikkervis tot kikker.

Nieuw leven

Niveau: Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: Mei t/m juli

Kerdoelen: 39 & 40

We besteden aandacht aan verschillende vormen van nieuw leven. De planten, die de basis vormen voor het dierlijk leven, beginnen weer te groeien. We bekijken met de kinderen het begin van het nieuwe plantenleven; en brengen een bezoek aan de bijenstal.

Bijen en insecten spelen een cruciale rol d.m.v bestuiving van de bloemen bij het voortbestaan van de plant

Daarna gaan de kinderen met een schepnet op zoek naar insecten .

Allerlei dieren krijgen in dit jaargetijde jongen. In deze les ligt de nadruk op jonge waterdieren. Op de boerderij gaan we met de kinderen met een schepnet in het water op zoek naar waterdieren. Door hun vangst met behulp van een loepsteker nauwkeurig te bekijken, ontdekken de leerlingen dat veel jonge waterdieren helemaal niet op hun ouders lijken.

Diersporen

Niveau: Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: November

Kerdoelen: 39 & 40

De winter is een tijd van rust. De planten groeien niet meer, vele dieren houden een winterslaap en een groot aantal vogels heeft ons land verlaten.

Toch zijn er nog dieren actief in de winter. De schuwe zoogdieren krijg je echter zelden te zien. Hun aanwezigheid verraden ze door sporen. Op het terrein gaan we op zoek naar allerlei diersporen! Veel diersporen zoals vraatsporen, uitwerpselen, schedeltjes, botjes, veren, oude nesten etc. vertellen ons meer over het dier. We behandelen diverse sporen; Voet - of pootafdrukken verraden de aanwezigheid van een dier. Dit gaan we zelf onderzoeken met een speurtocht. Na een korte inleiding maken de kinderen een gipsafdruk van een dierspoor. Dit gipsspoor mogen ze meenemen.

Van graan tot brood

Niveau: Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode Gehele jaar

Kerdoelen: 39 & 56

Veel kinderen weten niet waar hun 'dagelijks' brood vandaan komt. Op de boerderij gaan we samen met de kinderen na hoe brood gemaakt wordt. De kinderen maken het deeg, kneden het en doen het in een eigen broodvormpje.

Tijdens het rijzen en bakken leggen we de kinderen uit hoe men vroeger het graan oogstte.

Daarna vertellen we hoe van graan meel wordt gemaakt en wat spelt is. We maken hier een reis door de tijd aan de hand van verschillende maaltechnieken, die de kinderen zelf uit mogen voeren.

Kaas

Niveau: Groep 3t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: hele jaar

Kerdoelen: 39 & 56

Hoe wordt de kaas gemaakt die wij in de winkels hebben liggen? In deze les gaan de leerlingen zelf aan de slag om kaas te maken. Wat voor ingrediënten hebben we nodig en waar komen deze ingrediënten vandaan? Hoe gaat het proces van kaas maken in zijn werk. Wanneer noemen we een stuk kaas jonge kaas en wanneer oude kaas, en proef je ook het verschil? Ook doen we een klein proefje met verse slagroom dat we stevig schudden tot het slagroom wordt, maar wat gebeurt er als we het nogmaals hard schudden. We maken ook kruidenboter voor op een toastje. De gemaakte kaas mag naar afloop mee naar school waar hij nog een tijdje in de koelkast moet verder rijpen.

2. Veldwerk Excursie

Jaomerdal

Niveau:	Groep 3 t/m 8 en speciaal onderwijs
Periode:	Hele jaar
Kerdoelen:	40, 51 & 52
Locatie:	Venlo-Zuid
Verzamelpunt:	Kinderboerderij Hagerhof

De veldwerkexcursie in het Jaomerdal is een doe-activiteit. De kinderen ervaren en beleven het Jaomerdal. Er wordt stilgestaan bij de planten en dieren maar ook bij de cultuur historische aspecten van het Jaomerdal. Tijdens het veldwerk onderzoeken de leerlingen de bodemsamenstelling door zelf grondboringen te verrichten, speuren ze naar dieren(sporen), helpen ze bij het onderhouden van het gebied en leren ze verschillende bomen herkennen.

Romeinenweerd

Niveau:	Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs
Periode:	Mei t/m juli
Kerdoelen:	40, 51 & 52
Locatie:	Tussen Venlo en Blerick
Verzamelpunt:	Parkeerplaats Romeinenweg D'Ohenweg

Een veldwerkexcursie in de Romeinenweerd is een doe-activiteit. De Maascorridor is een groots project van gemeente Venlo en verschillende buurtgemeenten langs de Maas om de natuurontwikkeling te bevorderen. Het natuurgebied de Romeinenweerd is al goed ontwikkeld. In het veld wordt o.a. aandacht besteed aan planten, vogels, waterdiertjes, Galloway runderen en diersporen. Vanuit een centraal punt in het natuurgebied krijgen groepjes leerlingen een opdracht en de benodigde materialen om in het veld aan de slag te gaan. Wanneer deze klaar is gaan de leerlingen terug naar het centrale

punt en krijgen ze de volgende opdracht. Hoewel het een begeleid project is, is het de bedoeling dat de leerlingen de opdrachten zelfstandig kunnen uitvoeren.

Water

Niveau: Groep 5 t/m 8 en speciaal onderwijs

Periode: Mei t/m juli

Kerdoelen: 40, 51 & 52

Locatie: Tussen Venlo en Blerick

Verzamelpunt: Parkeerplaats

Romeinenweg D'Ohenweg

De veldexcursie in de Romeinerweerd en de Tangkoel staat geheel in het teken van water! Groepjes leerlingen gaan d.m.v. het nemen van watermonsters en het vangen van waterdiertjes meer te weten komen over de waterkwaliteit, dit gebeurt op diverse plaatsen in het gebied, Ook wordt er gekeken naar diersporen en wordt er aandacht besteed aan historische en hedendaagse waterwerken .

3. Doe het zelf lessen

kleuterverzorging les

Niveau Groep 1 t/m 4 en speciaal onderwijs

periode Hele jaar

Deze les bestaat uit 4 onderdelen

1 kippenren harken

2 poep scheppen/dieren borstelen

3 eenden voeren

4 kunstkoe melken en de dieren voeren

Zorg voor voldoende begeleiders ,minimaal 1 per groep.De leerkracht kan het best als aanspreekpunt fungeren en daarom niet zelf een groepje begeleiden. Een medewerker van kinderboerderij Hagerhof geeft aan het begin van het project een korte uitleg. Elk onderdeel duurt ongeveer 20 minuten waarna gewisseld word

Aanvraagformulier Hagerhof 2022-2023

Per les één aanvraagformulier invullen, bij voorkeur per computer!

Opsturen naar educatie@kinderboerderijhagerhof.nl

INVULLEN DOOR SCHOOL / LEERKRACHT!

Kruis aan:

- Begeleide les op de kinderboerderij Hagerhof.
- Veldwerk excursie op locatie elders.
- Doe het zelf les.

Lesonderwerp: _____
Naam school: _____
Adres: _____

Gemeente: Venlo Anders; _____
Postcode: _____
Telefoonnummer: _____
Naam leerkracht: _____
E-mail leerkracht: _____
E-mailadres school voor de facturatie: _____

Groep: _____
Aantal leerlingen: _____

Voorkeursdagen Maandag Dinsdag Woensdag Donderdag Vrijdag

Voorkeurtijdstip: Ochtend 09.00-11.30
 Anders nl.; _____

Ongeschikte dagen: _____
Bijzonderheden: _____

NIET INVULLEN! (In te vullen door kinderboerderij Hagerhof)

Datum: ____ - ____ - ____ Van: ____ Tot: ____ op ____ dag.

Prijs: _____

Aantal leerlingen aanwezig: _____

Aantal leerkrachten en begeleiding aanwezig:

E-Mail bezoekende leerkracht:

Handtekening leerkracht:
